

הגנה מרחבית « מאת זאב פרידמן

הטיפול בחסרי הגנה לזכויותיהם וצרכיהם הוא צורך לאומי.

על רקע המחאה החברתית והדרישה לצדק חברתי, ראוי להעלות על סדר היום הלאומי את הטיפול באוכלוסיות חסרי הגנה והדאגה לזכויותיהם וצרכיהם

1. פער בין סל הצרכים לבין סל השירות והמענים: שכר הטרחה שנוקב על ידי בית המשפט לתאגיד אפטרופוסות להבטחת כמות השירות ואיכותו לחסויים, אינו עונה על הצרכים של החסויים. כיום, אין התאגיד מקבל כל מימון ממשלתי. על הממשלה לקבוע תמחור, תקצוב ומימון ריאלי של סל השירותים ההכרחי למען החסויים. על הממשלה לעגן זאת בחקיקה מעניקה ולא רק הגנתית, כמו למשל בחוק הסיעוד.

2. חסויים מעוטי יכולת: אין כיום בחקיקה הקיימת תשובה לאוכלוסייה מעוטת יכולת של חסויים הזקוקים לתאגיד אפטרופוסות, אשר אינם יכולים לשלם את תעריף שכר הטרחה שנוקב על ידי בית המשפט. על המדינה לעגן בחקיקה או בתקנות, מימון ממשלתי לעלות שירות אפטרופוסות של התאגיד לאוכלוסייה זו. יש להבטיח צדק חברתי ושוויוניות לאוכלוסייה זו.

3. אנו עדים לפער בין האחריות והסמכות שתאגיד האפטרופוסות בכל הקשור למתן שירות לאוכלוסיית מקבלי הגמלה של הביטוח הלאומי: התאגיד אחראי רק להגן על גמלתם אך אינו יכול לפעול בסמכות הגנתית בצרכים אחרים של אוכלוסייה זו כמו בחסויי אפטרופוס. יש לפעול למינוי זכאי הביטוח הלאומי כחסויי אפטרופוס ולהבטיח גם מימון המוסד לביטוח לאומי לתאגיד, על מנת להבטיח השירות הראוי.

4. קיים פער בין האחריות לבין הסמכות של הרגולטור, בין הפיקוח על גופו לבין הפיקוח על רכושו של החסוי המפוצל בין שני משרדי ממשלה - המשפטים והרווחה. יש לפעול בגישה הוליסטית וסניגורטית להקמת רשות ממלכתית אחת לאפטרופוסות, לפריסת רשת הגנה רגולטיבית על גופם ורכושם של החסויים.

5. קיים פער ברצף האחריות והסמכות של התאגיד אל מול הגורמים הטיפולים בקהילה, שירותי הרווחה ובריאות הנפש: התאגיד הוא אפטרופוס ואל לו להחליף בשום דרך את הגורמים הטיפוליים בקהילה. יש לפעול להגדרת תחומי האחריות והסמכות של הגורמים המעורבים בהגנה על החסויים.

לסיכום, ההגנה על שלומם הגופני, הנפשי והכלכלי של החסויים בקרבנו מחייבת מדיניות ממשלתית כוללת, אשר תאפשר לתאגידים לפעול כראוי, למימוש זכויות וצדק חברתי לכל חסוי במדינת ישראל. זאת יש לעשות בתחושה של שליחות חברתית, ברגישות, בחמלה, באהבת האדם ושמידת כבודו.

הכותב הוא מנכ"ל הקרן לטיפול בחסויים

חסויי אפטרופוס. לעתים החסויים נופלים קורבן

על רקע המחאה החברתית והדרישה לצדק חברתי, ראוי להעלות על סדר היום הלאומי את הטיפול באוכלוסיות חסרי הגנה והדאגה לזכויותיהם וצרכיהם. אוכלוסיות אלו כוללות, ילדים ונוער, מבוגרים וקשישים חסרי ישע, שאינם מסוגלים לנהל את ענייני היומיום ולדאוג לעצמם. לעתים הם נופלים קורבן לניצול כלכלי, נפשי וגופני, והם מוגדרים על פי המינוח המשפטי כחסויי אפטרופוס, הזקוקים לרשת הגנה יומיומית, שתגן על זכויותיהם וצרכיהם - הכלכליים, הגופניים, הנפשיים והחברתיים.

הטיפול בחסרי הגנה הוא צורך לאומי

במקרים שאין אפשרות מסיבות אובייקטיביות, למנות להם אפטרופוס מבני המשפחה, ממנה בית המשפט לענייני משפחה, תאגיד חיצוני, המשמש כאפטרופוס לגופו ו/או לרכושו של החסוי, מתוקף חוק הכשרות המשפטית והאפטרופוסות 1962. הממשלה, על מגוון משרדיה, צריכה להניח על סדר יומה הציבורי אסטרטגיה כוללת לפעילות התאגידים למען זכויות החסויים בישראל. זהו נושא חברתי מהמעלה הראשונה בירות הרווחה והמשפט במדינת ישראל. להלן מספר סוגיות והפערים השונים בנושא וכן הצעות לפתרונם:

ההגנה על שלומם הגופני, הנפשי והכלכלי של החסויים בקרבנו מחייבת מדיניות ממשלתית כוללת, אשר תאפשר לתאגידים לפעול כראוי, למימוש זכויות וצדק חברתי לכל חסוי במדינת ישראל